

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ο συγγραφέας στο δοκίμιό του αναφέρεται στην αλλοτρίωση του ατόμου από την εργασία που χαρακτηρίζεται από την αρχή της περιορισμένης προσπάθειας γι' αυτήν και την έλλειψη πάθους. Εντοπίζει αρχικά ως αίτιο του φαινομένου την απαξίωση της εργασίας ηθικά και την έλλειψη υψηλών στόχων στη ζωή, όταν το άτομο αποβλέπει μόνον στον υλικό ευδαιμονισμό και στη συνέχεια αποδίδει το φαινόμενο και στην εξειδίκευση, που οδηγεί στην ανία και στην πλήξη.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ορισμός της εργασίας

Οριστέα έννοια: εργασία

Γένος: βαθιά υπαρξιακή ανάγκη

Είδος / ειδοποιός διαφορά: παγίωσε και την ισορροπία του ως όντος, ως σκεπτόμενου ανθρώπου και κοινωνικού ατόμου.

Ο στόχος του ορισμού είναι να δείξει με ξεκάθαρο τρόπο τη διαφορά στη σημασία της εργασίας για τον άνθρωπο παλαιότερα και σήμερα, διαπίστωση που διατρέχει όλο το κείμενο, για να ευαισθητοποιήσει και να προβληματίσει τον σημερινό αναγνώστη για την κατάντια αυτής της σχέσης, που παλαιότερα έδινε νόημα στη ζωή του ανθρώπου και ήταν βασικός κοινωνικοποιητικός παράγοντας. Σ' αυτό στοχεύει εξάλλου και η χρήση των παρελθοντικών χρόνων στα ρήματα μέσα στον ορισμό (ήταν, παγίωσε).

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

- Τα χειρωνακτικά επαγγέλματα όλο και περισσότερο αντιμετωπίζονται με **ανυποληψία** από τη σύγχρονη νεολαία.

- Η στροφή σήμερα στα υλικά αγαθά καλλιεργεί ένα πρότυπο ευτυχίας στον άνθρωπο, τον υλικό **ευδαιμονισμό**.
- Η επιχειρηματική του ευφυΐα και ο σωστός επιχειρησιακός του προγραμματισμός **παγίωσαν** τη θέση του ως διευθυντή στην εταιρία.
- Το να αγαπάει και να αγαπιέται αποτελεί πάντα για τον άνθρωπο μια βαθιά **υπαρξιακή ανάγκη**.
- Με την εισβολή του στρατού **διαδραματίστηκαν** σφοδρές συγκρούσεις με χιλιάδες απώλειες σε ζωές και περιουσίες.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Το θέμα του ποιήματος ξεδιπλώνει την αίσθηση του εγκλωβισμού και της ασφυκτικής ζωής που βιώνει το ποιητικό υποκείμενο μέσα στον καταπιεστικό χώρο ενός γραφείου, όντας γραμματέας. Οι αντιθέσεις («Οι ώρες μ' εχλώμιαναν / ο ήλιος γλιστράει και παίζει» - «θολώσανε τα μάτια μου / δυο κρίνους φωτεινούς») αισθητοποιούν τη βίωση της εργασίας ως μιας καταναγκαστικής δραστηριότητας που το φθείρει ψυχικά και σωματικά, ενώ η ακουστική εικόνα «σφύζει γλυκά και ακούγεται . . . ελεύθερα του δρόμου» δείχνει την απογοήτευση και την υπαρξιακή «ασφυξία» που αντιπαραβάλλεται με τους ήχους του περιβάλλοντος, στο οποίο υπάρχει η πραγματική ζωή και η ελευθερία. Ακόμα και οι φωτεινοί κρίνοι στο βάζο του τραπεζιού δεν μπορούν να του δώσουν κουράγιο και με την παρομοίωση «σα να 'χουν βγει σε τάφο» εκφράζεται ο επερχόμενος ψυχικός του μαρασμός και η απαισιοδοξία που το διακατέχει.

Η ποιητική δημιουργία προκαλεί πολλές σκέψεις και συναισθήματα στον αναγνώστη που μπορούν να εκφραστούν ανάλογα, πάντα με την κατάλληλη έκφραση και τεκμηρίωση.

Ενδεικτικά:

Τα συναισθήματα αυτά δεν είναι ξένα σε κάποιους εργαζόμενους και σήμερα, όταν η εργασιακή ανασφάλεια και η έλλειψη ενδιαφέροντος δημιουργούν αίσθημα καταπίεσης και «πνιγμού» στο εργαζόμενο. Γι' αυτό είναι διαχρονική αξία η ανάγκη να ανταποκρίνεται η εργασία στις βαθύτερες επιθυμίες και ανάγκες του ανθρώπου και να του προσφέρει τη χαρά της δημιουργίας και της κοινωνικής προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο. Ο προβληματισμός που αναδεικνύει το ποίημα είναι επίκαιρος.